

**Situația social-economică
a municipiului Chișinău
în ianuarie-martie 2020
(informație succintă)**

Cuprins

1. Informație succintă privind situația social-economică a mun. Chișinău în ianuarie-martie 2020	3
2. Situația demografică.....	4
3. Piața muncii.....	4
4. Sănătatea.....	5
5. Turism	6
6. Infrațțiuni.....	8
7. Agricultură	9
8. Industrie.....	10
9. Investițiile în active imobilizate.....	10
10. Construcții	11
11. Transporturi.....	11
12. Precizări metodologice.....	11

1. Informație succintă privind situația social-economică a municipiului Chișinău în ianuarie-martie 2020

Situația demografică în ianuarie-martie 2020 a fost determinată de o descreștere a nivelului natalității, nupțialității, respectiv cu 8,5 la sută și 4,0 la sută, dar a fost înregistrată o creștere la nivelul mortalității și divorțialității cu 3,3 și 9,7 la sută respectiv.

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut al unui angajat în trimestrul I 2020 a fost de 8962,2 lei, sporind față de aceeași perioadă a anului precedent cu 10,6%, și depășind media pe țară cu 17,4%.

Cifra de afaceri în industrie în ianuarie-martie 2020, a fost în scădere cu 2,1% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

Investițiile în active imobilizate din contul tuturor surselor de finanțare realizate în perioada de raport au însumat 2199,8 mil. lei, micșorându-se cu 2,0% față de ianuarie-martie 2019. Sursa principală de finanțare a investițiilor a fost mijloacele proprii ale investitorului, ponderea cărora a constituit 76,0%.

Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier în ianuarie-martie 2020 a însumat 504,0 mil. tone-km, cu 5,8% mai mult decât cel înregistrat în aceeași perioadă a anului precedent.

Volumul mărfurilor transportate de către întreprinderile de transport rutier a constituit 1220,8 mii tone, majorându-se cu 7,2% comparativ cu ianuarie-martie 2019

Numărul pasagerilor transportați cu autobuzele și microbuzele de folosință generală a fost de 11,0 mil., micșorându-se cu 23,0% față de aceeași perioadă a anului trecut.

Principalii indicatori ai situației social-economice a mun. Chișinău în ianuarie-martie 2020

	Ianuarie-martie 2020	
	valoarea absolută	în % față de ianuarie-martie 2019
Născuți-vii, persoane	2 031	91,5
Decedați, persoane	1 728	103,3
Numărul căsătoriilor	778	96,0
Numărul divorțurilor	670	109,7
Câștigul salarial mediu lunar, lei	8 962,2 ¹	110,6 ²
Valoarea producției industriale, mil. lei (în prețuri curente)	5 859,3	x
Investiții în active imobilizate din contul tuturor surselor de finanțare, mil. lei	2 194,8	98,0
Parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport rutier, mil. tone-km	504,0	105,8
Mărfuri transportate de întreprinderile de transport rutier, mii tone	1 220,8	107,2
Parcursul pasagerilor cu autobuze și microbuze, mil. pasageri-km	339,9	83,5
Pasageri transportați cu autobuze și microbuze, mii pasageri:	11,0	77,0

¹ Trimestrul I

² Trimestrul I 2020 în % față de trimestrul I 2019

2. Situația demografică

Evoluția proceselor demografice în ianuarie-martie 2020 se caracterizează prin următorii indicatori principali ai mișcării naturale a populației:

	Ianuarie-martie		Ianuarie-martie 2020 în % față de ianuarie-martie 2019
	2019 ¹	2020 ¹	
Născuți-vii, persoane	2 219	2 031	91,5
Decedați, persoane	1 672	1 728	103,3
din care, copii sub 1 an	34	27	79,4
Sporul natural	547	303	55,4
Numărul căsătoriilor	810	778	96,0
Numărul divorțurilor	611	670	109,7

¹ Date preliminare

Conform datelor preliminare, în ianuarie-martie 2020 au fost înregistrați 2031 născuți-vii, cu 8,5 la sută mai puțin comparativ cu perioada similară din anul precedent.

Numărul persoanelor decedate a fost de 1728, cu 3,3% mai mult comparativ cu aceeași perioadă a anului trecut. Numărul copiilor decedați în vârstă sub 1 an în această perioadă s-a micșorat cu 20,6%, fiind de 27 persoane.

În ianuarie-martie 2020 au fost înregistrate 778 căsătorii, numărul acestora s-a micșorat cu 4,0% în comparație cu ianuarie-martie 2019. Conform Hotărârilor Judecătorești numărul divorțurilor oficial înregistrate a fost de 670, majorându-se cu 9,7 % față de perioada anului trecut.

Migrația internă

	Numărul de sosiri:		Numărul de plecări:		Sporul migratoriu:	
	localități urbane	localități rurale	din localități urbane	din localități rurale	urban	rural
Total, persoane inclusiv:	3 179	257	1 551	159	1 628	98
Sub vârsta aptă de muncă (0-15 ani)	4	0	1	0	3	0
În vârsta aptă de muncă (femei 16-56, bărbați 16-61)	2 850	234	1 290	141	1 560	93
Peste vârsta aptă de muncă (femei 57+, bărbați 62+)	325	23	260	18	65	5

Conform datelor furnizate de către Registrul de Stat al Populației, în ianuarie-martie 2020, în municipiul Chișinău au sosit 3436 persoane și au plecat 1710 persoane, prin urmare sporul migratoriu a constituit 1726 persoane.

3. Piața muncii

În trimestrul I 2020, **câștigul salarial mediu lunar nominal brut** al unui angajat a fost de 8962,2 lei, în creștere cu 10,6% față de trimestrul I 2019 și cu 17,4% mai mare comparativ cu câștigul salarial mediu pe țară (7633,9 lei).

În sfera bugetară în trimestrul I 2020 salariul mediu lunar a constituit 8944,7, cu 1,8% mai mult față de trimestrul I 2019, iar în sectorul economic (real) acest indicator a constituit 8965,6 lei și s-a mărit cu 12,6% față de cel înregistrat în aceeași perioadă a anului trecut.

Câștigul salarial mediu lunar nominal brut în trimestrul I 2020, pe activități economice¹

Activități economice	Lei	În % față de:	
		trimestrul I 2019	trimestrul IV 2019
Total economie	8 962,2	110,6	97,1
Agricultură, silvicultură și pescuit	5 070,1	112,2	97,0
Industrie-total	8 049,5	110,1	94,3
Industria extractivă	5 778,4	107,4	96,1
Industria prelucrătoare	7 138,8	109,4	94,6
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	13 617,1	107,3	87,6
Distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare	11 100,4	115,5	102,4
Construcții	7 387,0	108,0	91,8
Comerț cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor	7 830,9	114,2	99,4
Transport și depozitare	6 943,5	102,7	91,6
Activități de cazare și alimentație publică	5 455,4	111,2	93,5
Informații și comunicații	18 079,8	114,7	100,9
Activități financiare și de asigurări	13 877,9	110,0	86,1
Tranzacții imobiliare	6 528,4	109,4	96,7
Activități profesionale, științifice și tehnice	10 217,8	105,4	96,6
Activități de servicii administrative și activități de servicii suport	6 358,9	118,6	98,4
Administrație publică și apărare; asigurări sociale obligatorii	11 671,3	99,6	104,8
Învățământ	8 362,9	110,1	101,4
Sănătate și asistență socială	8 655,8	110,8	89,9
Artă, activități de recreere și de agrement	6 402,8	120,3	66,5
Alte activități de servicii	9 570,9	111,6	96,4

¹ Datele cuprind unitățile economice (sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care î-și au sediul central în mun. Chișinău

4. Sănătatea

Conform datelor Ministerului Sănătății, morbiditatea populației de unele boli infecțioase în ianuarie-martie 2020 se caracterizează prin micșorare a cazurilor de îmbolnăviri prin infecții intestinale, infecții virale, și boli infecțioase „social determinate”. În cazul celorlalte boli infecțioase se constată o tendință de creștere a cazurilor de îmbolnăvire.

Morbiditatea populației, pe principalele boli infecțioase

	Ianuarie-martie 2020	
	total, cazuri	în % față de ianuarie-martie 2019
<i>Infecții intestinale</i>		
Infecții intestinale acute	377	54,9
inclusiv dizenterie bacteriană	1	de 3 ori
<i>Hepatite virale</i>		
Hepatite virale – total	114	92,7
din care:		
Hepatita A	1	0,0
Hepatita C	4	80,0
<i>Infecții imunodirijabile</i>		
Varicela	1 243	196,4
Hepatită virală B	1	50,0
Parotidită epidemică	7	140,0
<i>Infecții respiratorii acute</i>		
Infecții acute ale căilor respiratorii cu localizări multiple	48 895	103,9
Gripă	2 087	153,1
Infecția cu Coronavirus de tip nou (COVID-19)	137	0,0
<i>Boli infecțioase „social determinate”</i>		
Tuberculoza organelor respiratorii	72	75,0
Sifilis	75	73,5
Infecție gonococică	52	65,8
Pediculoză	51	106,3

5. Turism

Structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare în ianuarie-martie 2020 au fost frecventate de 26,5 mii turiști sau cu 36,8% mai puțin comparativ cu perioada similară din anul precedent. Numărul de turiști sosiși în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se prezintă în felul următor:

	Ianuarie-martie 2020		Ianuarie-martie 2020 în % față de ianuarie-martie 2019	
	total, turiști	din care, nerezidenți	total, turiști	din care, nerezidenți
Total	26 475	16 637	63,2	58,2
din care:				
Hoteluri și moteluri	21 262	14 863	60,9	56,7
Cămine pentru vizitatori	794	-	108,0	-
Pensiuni turistice și agroturistice	1 548	711	72,7	90,5
Structuri de întremare	1 159	2	79,2	28,6
Structuri de odihnă (vile turistice, sate de vacanță, etc.)	1 712	1 061	63,7	67,1
Tabere de vacanță pentru elevi	-	-	-	-

Ponderi mai însemnate în numărul total al turiștilor străini cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare le-au revenit turiștilor sosiți din România (30,6%), Ucraina (18,8%), Federația Rusă (9,2%), Italia (5,3%), Turcia (4,6%) Germania (4,0%) și S.U.A (2,6%)

Numărul de înnoptări ale turiștilor în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare, se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie 2020		Ianuarie-martie 2020 în % față de ianuarie-martie 2019	
	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților	total, înnoptări	din care, ale nerezidenților
Total	93 967	38 603	74,1	64,8
din care:				
Hoteluri și moteluri	46 292	35 225	67,1	63,8
Cămine pentru vizitatori	18 482	-	81,8	-
Pensiuni turistice și agroturistice	2 326	1 386	72,5	80,3
Structuri de întremare	24 015	26	86,5	28,6
Structuri de odihnă (vile turistice, sate de vacanță, etc.)	2 852	1 966	67,6	76,1
Tabere de vacanță pentru elevi	-	-	-	-

În ianuarie-martie 2020 în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare au fost înregistrate 94,0 mii înnoptări ale turiștilor, din care 55,4 mii ale cetățenilor moldoveni (58,9% din total înnoptări) și 38,6 mii înnoptări ale nerezidenților (41,1%).

Indicele de utilizare netă al locurilor de cazare pe total structuri de primire turistică colective, în ianuarie-martie 2020, a constituit 17,6% structuri de întremare 52,8%, cămine pentru vizitatori 48,2%, structuri de odihnă 3,9%, hoteluri și moteluri 13,4%, pensiuni turistice și agroturistice 7,2%.

Durata medie a șederii pe total structuri de primire, în ianuarie-martie 2020 a fost de 4,5 zile, la structuri de întremare 21,7 zile, cămine pentru vizitatori 24,3 zile, structuri de odihnă 2,7 zile, hoteluri și moteluri 3,2 zile, pensiuni turistice și agroturistice 2,5 zile.

În ianuarie-martie 2020 agențiile de turism și turoperatorii au prestat servicii turistice la 21,5 mii turiști și excursioniști. Numărul de turiști și excursioniști străini care au beneficiat de serviciile agențiilor de turism și turoperatorilor, în ianuarie-martie 2020, s-a cifrat la 835, din care 81,4% au sosit în scopuri de odihnă, recreere și agrement, 18,6% în scopuri de afaceri și profesionale. Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, în perioada de raport, a totalizat 16,3 mii persoane.

Numărul de turiști și turiști-zile, după scopul vizitelor, se prezintă astfel:

	Ianuarie-martie 2020	
	turiști	turiști-zile
Total	21 523	91 524
Turism receptor (primirea cetățenilor străini) - total	835	1 758
din care, în scopuri:		
afaceri și profesionale	144	375
odihnă, recreere și agrement	680	1 269
tratament	11	114
alte scopuri	-	-
Turism emițător (deplasarea cetățenilor moldoveni în străinătate) - total	16 295	88 449
din care, în scopuri:		
afaceri și profesionale	244	826
odihnă, recreere și agrement	15 741	84 471
tratament	310	3 152
alte scopuri	-	-
Turism intern (deplasarea cetățenilor moldoveni în interiorul țării, în scop turistic)	4 393	1 317

Numărul turiștilor străini care au vizitat municipiul Chișinău și turiștilor moldoveni care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, se prezintă astfel:

	Turiști străini sosiți		Turiști moldoveni plecați	
	Ianuarie-martie 2020	în % față de total	Ianuarie-martie 2020	în % față de total
Total	835	100,0	16 295	100,0
din care:				
Austria	5	0,6	271	1,7
Bulgaria	8	0,9	2 005	12,3
Egipt	-	-	3 518	21,6
Emiratele Arabe	1	0,1	333	2,0
Federația Rusă	156	18,7	148	0,9
Franța	9	1,1	141	0,8
Germania	14	1,7	57	0,4
Grecia	7	0,8	79	0,5
Israel	9	1,1	347	2,1
Italia	23	2,8	271	1,7
Polonia	5	0,6	17	0,1
Republica Cehă	2	0,2	461	2,8
România	257	30,8	4 589	28,2
S.U.A.	17	2,0	19	0,1
Turcia	54	6,5	379	2,3
Ucraina	60	7,2	2 166	13,3
Alte țări	208	24,9	1 494	9,2

Numărul de turiști și excursioniști care au plecat în străinătate, prin intermediul agențiilor de turism și turoperatorilor, a fost de 19,5 ori mai mare comparativ cu numărul turiștilor și excursioniștilor străini sosiți în municipiul Chișinău.

6. Infrapecțiuni

Conform informației Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-martie 2020, numărul infrapecunilor înregistrate a constituit 1974 cazuri și s-a micșorat cu 283 cazuri, în comparație cu ianuarie-martie 2019. Infrapecuniile comise pe teritoriul municipiului Chișinău constituie 29,9% din numărul total de infrapecuni săvârșite pe teritoriul țării.

Tipurile de infrapecuni înregistrate

	Ianuarie-martie 2020	Ianuarie-martie 2020 în % față de ianuarie-martie 2019
Infrapecuni înregistrate - total	1 974	87,5
din care:		
omoruri	3	50,0
violuri	3	33,3
tâlhării	5	100,0
jafuri	69	94,5
furturi	745	107,2
huliganism	64	81,0
infrapecuni legate de droguri	116	80,6
vătămarea intenționată gravă	9	100,0

Cele mai răspândite infrapecuni contra patrimoniului rămân a fi furturile, în ianuarie-martie 2020 au fost înregistrate 745 cazuri, ponderea acestora în total infrapecuni înregistrate fiind de 37,7%.

Din numărul total de 1974 infrapecuni înregistrate, 382 constituie infrapecuni grave. În luna martie anul curent pe teritoriul municipiului Chișinău au fost înregistrate 571 infrapecuni.

Conform datelor Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale ale Ministerului Afacerilor Interne, în ianuarie-martie 2020 pe teritoriul municipiului Chișinău s-au înregistrat 89 incendii, care au determinat pierderi în sumă de 5675,1 mii lei. Ca urmare a acestor incendii au decedat 7 persoane. Numărul incendiilor comparativ cu ianuarie-martie 2019 s-a majorat cu 15,6%.

7. Agricultură

Producția animală. În ianuarie-martie 2020, în sectorul zootehnic al municipiului (fără gospodăriile auxiliare ale populației), în raport cu aceeași perioadă a anului precedent, s-a micșorat producția de ouă cu 14,1%, s-a mărit producția (creșterea în masă vie) a vitelor și păsărilor de 2,2 ori și producția de lapte a scăzut cu 2,7%.

În ianuarie-martie 2020 s-a înregistrat o descreștere a sporului zilnic în greutate la creșterea și îngrășarea bovinelor cu 76,4% și al porcinelor cu 97,9%. Productivitatea medie de lapte la o vacă a crescut cu 9,5% față de perioada similară a anului precedent.

Efectivul de animale în întreprinderile agricole și gospodăriile populației și țărănești (de fermier) se caracterizează prin următoarele date:

	La 1 aprilie 2020		Ponderea (în % față de total)
	capete	în % față de situația la 1 aprilie 2019	
Bovine - total	1 165	92,2	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	105	63,6	9,0
gospodăriile populației	1 060	96,5	91,0
din ele vaci – total	663	88,6	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	6	11,1	0,9
gospodăriile populației	657	94,7	99,1
Porcine - total	1 400	72,8	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	182	82,0	13,0
gospodăriile populației	1 218	71,6	87,0
Ovine și caprine - total	4 886	87,8	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	153	42,0	3,1
gospodăriile populației	4 733	91,0	96,9
Cabaline - total	82	90,1	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	4	133,3	4,9
gospodăriile populației	78	88,6	95,1
Păsări - total	226 339	de 4,0 ori	100,0
din care:			
întreprinderile agricole ¹	226 339	de 4,0 ori	100,0

¹ Întreprinderile agricole și gospodăriile țărănești (de fermier) care au la bilanț animale

8. Industrie

În ianuarie-martie 2020, comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent, **producția industrială** a fost mai mică cu 8,9%, ca urmare a creșterii în industria extractivă cu 2,1%, dar și a descreșterii în industria prelucrătoare cu 8,5% și la producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat cu 12,7%.

Indicii producției industriale, pe total și secțiuni ale industriei, %

	Ianuarie-martie 2020 față de ianuarie-martie 2019
Industrie, total	91,1
Industria extractivă	102,1
Industria prelucrătoare	91,5
Producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat	87,3

În ianuarie-martie 2020, **cifra de afaceri în industrie** a fost în descreștere cu 2,1% comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent.

9. Investițiile în active imobilizate

În ianuarie-martie 2020 valoarea investițiilor în active imobilizate a constituit 2194,5 mil. lei (în prețuri curente). Comparativ cu perioada respectivă a anului precedent acest indicator a marcat o scădere cu 2,0% (în prețuri comparabile).

Investițiile în imobilizări necorporale, în ianuarie-martie 2020, au înregistrat o descreștere de 20,2% față de ianuarie-martie 2019. Investițiile în imobilizările corporale au însumat 2120,8 mil. lei, fiind în descreștere cu 1,2% față de perioada similară a anului precedent.

Structura investițiilor în active imobilizate în ianuarie-martie 2020

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-martie 2019	total
Investiții în active imobilizate – total	2 194,8	98,0	100,0
Imobilizări necorporale	74,0	79,8	3,4
Imobilizări corporale	2 120,8	98,8	96,6
din care:			
clădiri rezidențiale	482,3	100,7	22,0
clădiri nerezidențiale	319,3	131,6	14,5
construcții ingineresti	372,8	180,0	17,0
mașini, utilaje, instalații de transmisie	632,2	86,9	28,8
mijloace de transport	227,6	65,4	10,4
alte imobilizări corporale	86,6	63,1	3,9

Din total investiții realizate în ianuarie-martie 2020, cea mai mare pondere revine investițiilor în utilaje, mașini, instalații de transmisie care a constituit 28,8%.

Investiții în active imobilizate pe surse de finanțare. Pentru realizarea procesului investițional în ianuarie-martie 2020 au fost utilizate preponderent mijloacele proprii ale investitorului, care au constituit 1669,1 mil. lei, reprezentând 76,0% din valoarea totală a mijloacelor utilizate pentru realizarea investițiilor.

Structura investițiilor în active imobilizate pe surse de finanțare în ianuarie-martie 2020

	Realizări, mil. lei	În % față de:	
		ianuarie-martie 2019	total
Investiții în active imobilizate - total	2 194,8	98,0	100,0
din care, finanțate din contul:			
bugetului de stat	72,6	41,1	3,3
bugetelor unităților administrativ-teritoriale	20,9	19,1	1,0
mijloacelor proprii	1 669,1	105,9	76,0
surselor din străinătate	112,9	97,8	5,1
altor surse	319,3	122,1	14,6

În ianuarie-martie 2020, pentru asigurarea necesităților investiționale din contul surselor bugetare, au fost utilizate 93,5 mil. lei, ceea ce constituie 4,3% din total investiții.

10. Construcții

În ianuarie-martie 2020, s-au eliberat 195 autorizații de construire pentru clădiri rezidențiale și nerezidențiale, în creștere cu 3,7% față de ianuarie-martie 2019.

Autorizații de construire eliberate pentru clădiri în ianuarie-martie 2020

	Total, număr	În % față de:	
		ianuarie-martie 2019	total
Total	195	103,7	100,0
din care pentru clădiri:			
rezidențiale (inclusiv pentru colectivități)	157	108,3	80,5
nerezidențiale	38	11,6	19,5

În ianuarie-martie 2020 au fost date în exploatare 769 locuințe (apartamente, case individuale de locuit) cu suprafața totală de 64,0 mii m², sau cu 12,5% mai puțin față de ianuarie-martie 2020.

Locuințe date în exploatare în ianuarie-martie 2020

	Locuințe, unități	Suprafața totală	
		mii m ²	în % față de ianuarie-martie 2019
Total	769	64,0	87,5
apartamente	670	51,9	84,9
case individuale de locuit	99	12,1	100,8

11. Transporturi

În luna martie 2020, cu transportul rutier de pasageri din mun. Chișinău au fost transportați 2,5 milioane pasageri, cu 52,1% mai puțin ca în luna corespunzătoare din anul 2019. Parcursul pasagerilor, în luna de raport a constituit 66,7 milioane pasageri-km, fiind în descreștere cu 53,2% comparativ cu luna martie 2019.

În ianuarie-martie 2020, cu autobuze și microbuze, au fost transportați 11,0 milioane pasageri, cu 23,0% mai puțin ca în perioada similară din anul 2019, sau 56,8% din numărul total de pasageri transportați în ansamblu pe țară. Parcursul pasagerilor a constituit 339,9 milioane de pasageri-km, fiind în descreștere cu 16,5% comparativ cu ianuarie-martie 2019.

Numărul de pasageri transportați și parcursul pasagerilor în ianuarie-martie 2020

	Martie 2020	În % față de martie 2019	Ianuarie-martie 2020	În % față de ianuarie-martie 2019
Pasageri transportați - mii. pasageri	2 529,0	47,9	11 010,8	77,0
Parcursul pasagerilor - mil. pasageri-km	66,7	46,8	339,9	83,5
Distanța medie de transport a unui pasager în transportul public, km	26,4	97,7	30,9	108,4

În luna martie 2020, întreprinderile de transport rutier au transportat 0,5 milioane tone de mărfuri, cu 2,6% mai mult ca în luna corespunzătoare din anul 2019. Parcursul mărfurilor, în luna de raport, a constituit 194,9 milioane tone-km, fiind în creștere cu 1,6% comparativ cu luna martie 2019.

Volumul de mărfuri transportate și parcursul mărfurilor realizat de întreprinderile de transport

	Martie 2020	În % față de martie 2019	Ianuarie-martie 2020	În % față de ianuarie-martie 2019
Mărfuri transportate - mii tone	518,0	102,6	1 220,8	107,2
Parcursul mărfurilor - mil.tone-km	194,9	101,6	504,0	105,8
Distanța medie de transport a unei tone de marfă, pe întreprinderi de transport, km	376,3	98,9	412,9	98,7

În ianuarie-martie 2020 întreprinderile de transport rutier¹ au transportat 1220,8 mii tone de mărfuri, cu 7,2% mai mult față de perioada corespunzătoare din anul precedent, sau 46,2% din volumul total de mărfuri transportate în ansamblu pe țară.

Parcursul mărfurilor a totalizat 504,0 mil. tone-km, cu 5,8% mai mult față de perioada analizată a anului precedent.

12. Precizări metodologice

Populație stabilă – numărul persoanelor care au domiciliul stabil pe teritoriul respectiv, inclusiv persoanele absente temporar. Sursa datelor pentru **mișcarea naturală a populației** sunt actele stării civile despre naștere, deces, căsătorie, divorț, întocmite de oficiile stării civile.

Ratele de natalitate, mortalitate, nupțialitate și divorțialitate sunt calculate ca raportul dintre numărul celor născuți-vii, decedați, căsătorii și divorțuri din perioada de referință și numărul mediu al populației stabile din aceeași perioadă extins pentru un an. Se calculează în promile.

Spor natural - reprezintă diferența dintre numărul de născuți-vii și numărul decedaților pe parcursul anului. Sporul natural pozitiv (creșterea) - numărul născuților-vii depășește numărul decedaților. Sporul natural negativ (scăderea naturală) - numărul decedaților depășește numărul născuților-vii.

Spor migratoriu – reprezintă diferența dintre numărul de imigranți și cel al emigranților unei regiuni.

Câștigul salarial mediu lunar al unui angajat – raportul între fondul de salarii (calculat) și numărul mediu de salariați. Datele cuprind unitățile economice (sectorul real) cu 4 și mai mulți salariați și toate instituțiile bugetare, indiferent de numărul de salariați, care î-și au sediul central în municipiul Chișinău.

Morbiditate – totalitatea cazurilor de îmbolnăvire ale populației, înregistrate pe parcursul anului, la adresarea în instituția curativ-profilactică sau în timpul examenului profilactic.

Capacitatea și frecventarea structurilor de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare turistică provin din rapoartele statistice prezentate de agenții economici care administrează efectiv structurile de cazare turistică colective.

Structură de primire turistică cu funcțiuni de cazare turistică este orice construcție sau loc amenajat, destinat, conform proiectării și executării, pentru cazarea turiștilor.

Sosirea unui turist într-o structură de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se înregistrează când o persoană este înscrisă în registrul structurii respective, pentru a fi găzduită una sau mai multe nopți neîntrerupte. În fiecare structură de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare se consideră o singură sosire pe turist, indiferent de numărul de înnoptări rezultate din șederea sa neîntreruptă.

Înnoptarea reprezintă intervalul de 24 de ore, începând cu ora hotelieră, pentru care o persoană este înregistrată în evidența structurii de cazare turistică și beneficiază de găzduire în contul tarifului aferent spațiului ocupat, chiar dacă durata de ședere efectivă este inferioară intervalului menționat. Sunt incluse și înnoptările aferente paturilor instalate suplimentar (plătite de turiști).

Indicele de utilizare netă al capacității de cazare turistică în funcțiune exprimă relația între capacitatea de cazare în funcțiune și utilizarea efectivă a acesteia de către turiști, într-o perioadă determinată. Rezultă din calcul prin împărțirea numărului total de înnoptări realizate, la capacitatea de cazare turistică în funcțiune, din perioada respectivă.

Durata medie de înnoptări a unui turist se calculează prin împărțirea numărului de înnoptări realizate la numărul de turiști cazați în structurile de primire turistică colective cu funcțiuni de cazare.

Agențiile de turism sunt agenții economici, titulari de licență pentru activitatea turistică, specializate în achiziționarea de pachete turistice de la turoperatori și în comercializarea acestor pachete direct consumatorilor, precum și în comercializarea serviciilor proprii.

Turoperatoarii sunt agenții economici, titulari de licență pentru activitatea turistică, specializați în formarea de pachete turistice și în comercializarea acestora prin intermediul agențiilor de turism sau direct consumatorilor.

Turism organizat – formă de turism, caracterizată prin înțelegeri prealabile în ce privește prestația, inclusiv serviciile legate de deplasarea și sejurul turistului, prin intermediul contractelor sau altor tipuri de aranjamente.

Formele de turism: i) **turismul intern**: deplasarea rezidenților Republicii Moldova în interiorul țării, în scop turistic; ii) **turismul receptor**: primirea cetățenilor străini în țară; iii) **turismul emițător**: deplasarea rezidenților Republicii Moldova în străinătate.

Turiștii/excursioniștii participanți la turismul organizat sunt persoanele care beneficiază de serviciile oferite și vândute de titularii de licență care organizează activitatea turistică.

Turiștii reprezintă persoanele care petrec cel puțin o noapte într-o structură turistică de găzduire colectivă sau privată.

Excursioniștii (vizitatorii de o zi) reprezintă persoanele ce nu petrec cel puțin o noapte într-o structură.

Infrațiune înregistrată – fapt obștesc periculos, relevat și luat la evidență oficial, în conformitate cu legislația penală în vigoare.

Volumul producției vegetale se determină prin mărimea recoltei globale a culturilor agricole.

Volumul producției animale se determină prin mărimea masei vii a prășilei obținute și sporului vitelor și păsărilor tinere crescute în curs de un an, a sporului în greutate al animalelor mature, obținut în urma îngrășării lor, precum și cantității de lapte, lână, ouă și alte produse animaliere obținute în procesul folosirii gospodărești a animalelor și păsărilor.

Valoarea producției fabricate în prețuri curente este calculată pentru producția destinată vânzării (include și valoarea stocurilor evaluate la prețuri de vânzare). Pentru producția fabricată din materia primă a clientului se include doar costul serviciului de prelucrare.

Valoarea producției livrate în prețuri curente reprezintă cantitatea produselor livrate terților părți și/sau fabricată din materia primă a clientului și care a fost expediată acestuia în anul de raport.

Investițiile reprezintă cheltuielile efectuate pentru lucrări de construcții, de instalații și de montaj, pentru achiziționarea de utilaje, mijloace de transport, cheltuieli pentru brevete, mărci, licențe, alte cheltuieli destinate creării de noi active imobilizate, cheltuieli pentru dezvoltarea, modernizarea, reconstrucția, reparația capitală celor existente.

Active imobilizate – active care au o durată de funcționare utilă mai mare de un an, se utilizează în activitatea întreprinderii sau se află în procesul creării și nu sunt destinate vânzării.

Investițiile în **imobilizări necorporale** reprezintă cheltuielile pentru brevete și mărci, know-how-uri și francize, licențe de activitate, programe informatice, desene și modele industriale, drepturi de utilizare a activelor imobilizate, imobilizări necorporale primite în gestiune economică, alte imobilizări necorporale.

Investițiile în **imobilizări corporale** includ cheltuielile pentru crearea și reproducerea mijloacelor fixe – construcția nouă, lărgirea, reconstrucția și reutilizarea tehnică a întreprinderilor industriale, agricole, de transport, comerț și altor întreprinderi în funcțiune, cheltuielile pentru construcția locuințelor și obiectelor cu destinație social-culturală; cheltuieli pentru procurarea terenurilor, resurselor minerale, activelor biologice imobilizate.

Volumul mărfurilor transportate – cantitatea de mărfuri transportate, în tone.

Volumul mărfurilor transportate cu **transportul rutier** cuprinde datele cercetărilor statistice exhaustive ale întreprinderilor cu activitatea principală transport auto, cât și întreprinderilor cu alte genuri de activitate, care efectuează transportări rutiere de mărfuri pentru terți (contra plată) și dispun de 10 și mai multe autovehicule de marfă proprii sau închiriate.

Parcursul mărfurilor – volumul mărfurilor transportate, în tone-kilometri se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea cantității mărfurilor transportate în tone cu distanța de transport în kilometri.

Pasageri transportați - numărul persoanelor care au constituit obiectul transportului cu mijloacele de transport în perioada de raport, inclusiv estimările pasagerilor beneficiari de gratuită și de transport.

Parcursul pasagerilor – volumul transportului de pasageri, în pasageri-kilometri se calculează prin însumarea produselor obținute de la înmulțirea numărului pasagerilor transportați cu distanța de transport în kilometri.